

17-asis PUS LA PIS

Bibliotekose vykusoje akcijoje „Pirmas kartas internete? Drąsiau! Pirmyn!“ apsilankė 3234 interneto naujokai

Rugsėjo 28 dieną Lietuvos viešosiose bibliotekose apsilankė net 3234 interneto naujokai. Savo pirmąjį žingsnį internete jie žengė užsiregistruodami specialioje skaičiuoklėje-žemėlapyje.

Pažintį su internetu šie žmonės tęsė tiesioginės vaizdo transliacijos metu „Pirmas kartas internete? Drąsiau! Pirmyn!“, kurioje dalyvavo internetu neseniai pradėjusios naudotis senjorės bei žinomas režisierius Vytenis Pauliukaitis. Visi kartu jie dalijosi pirmosiomis kompiuterio naudojimo baimėmis ir atradimais, padarytais jau išmokus naudotis internetu. Savo pasakojimais transliacijos dalyviai drąsino tuos, kurie dar nėra išbandę interneto galimybių.

Nr. 9, 2010 m. spalio

www.bibliotekospazangai.lt

Projekto „Bibliotekos pažangai“
informacinis elektroninis leidinys
viešųjų bibliotekų darbuotojams

Reginio metu interneto naujokai galėjo susipažinti su naršymo internete pagrindais ir populiariausiomis interneto svetainėmis. Ką tik įgytas žinias jie galėjo pademonstruoti viktorinoje „Pirmas kartas internete“. Jos klausimai buvo sudaryti iš tądien aptartų interneto svetainių. Viktorinoje geriausiai sekėsi Telšių rajono bibliotekos Eigirdžių filialui. Jiems atiteko pagrindinis prizas – bendrovės „Tiketa“ kvietimai į pasirinktą renginį.

Daugiausia interneto naujokų pritraukusios bibliotekos

- Lazdijų rajono savivaldybės viešoji biblioteka
- Anykščių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Kavarsko filialas

Viktorinos „Pirmas kartas internete“ laimėtojos:

- I vieta – Telšių rajono bibliotekos Eigirdžių filialas
- II vieta – Vilniaus rajono centrinės bibliotekos Pagirių filialas
- III vieta – Tauragės rajono bibliotekos A. Vymerio filialas

„Valio!“ – tokie šūksniai pasigirdo Telšių rajono bibliotekos Eigirdžių filiale išgirdus džiugią žinią, kad būtent ši biblioteka tapo viktorinos „Pirmas kartas internete? Drąsiau! Pirmyni!“ laimėtoja.

„Kalbos ir džiaugsmas dėl to, kad laimėjome, neblėsta iki šiol. Mes tokie maži, o aplenkėme net didžiųjų miestų bibliotekas!“ – neslėpdama susijaudinimo pasakojo filialo darbuotoja Adelė Žitaveckienė.

Bibliotekininkės teigimu, Eigirdžiuose į biblioteką pritraukti lankytojų ypač sunku, mat ji įsikūrusi mokyklos patalpose. Tačiau šis laimėjimas tapo didžiausiu stimulu apsilankyti bibliotekoje ir išbandyti jėgas kituose konkursuose.

Bibliotekos pataria: internete būk atsargus!

Dirbti kompiuteriu ir naršyti internete gyventojai vis dažniau išmoka bibliotekose. Jose internetu ir bendrauja, įsigyja prekių, ieško informacijos. Svarbu, kad gyventojai ne tik mokėtų naudotis internetu, bet ir nepakliūtų į pavojingas situacijas. Kampanija „Saugus ir draugiškas internetas bibliotekose“ ir yra skirta supažindinti bibliotekininkus, bibliotekų lankytojus ir plačiąją visuomenę su atsargaus elgesio internete principais.

Parengta mokomoji medžiaga
Kaip atsargiai bendrauti, į ką atkreipti dėmesį naudojantis e. paslaugomis, kaip nepatekti į elektroninius sukčių spąstus? Kaip apsaugoti vaikus ir paauglius nuo galimų pavojų internete? Kaip

elgtis, kad į kompiuterį nepatektų kenkėjiškos programos?

Atsakymai į šiuos klausimus aptariami specialiai parengtoje mokymų medžiagoje. Ji skirta trims tikslinėms grupėms – vaikams ir paaugliams, jų tėvams ir pradedantiems vartotojams.

Mokymų medžiaga, kurią sudaro mokytojų leidiniai, pristatymai, renginių planai ir vaizdo reportažai, yra patalpinta internete <http://kursai.bibliotekospazangai.lt>. Taip pat ji bus įrašyta į DVD diskus, o mokytojų leidiniai atspausdinti ir lapkričio pabaigoje išplatinti visoms bibliotekoms. Kviečiame susipažinti su šia medžiaga, o gavus leidinius – įtraukti saugumo aspektus į gyventojų mokymų programas.

Susipažinti su medžiaga – savarankiškai

„Parengtoje medžiagoje apibendrinta ir išdėstyta tai, ką bibliotekininkai jau yra šiek tiek nagrinėję kompiuterinio raštingumo mokymų metu, patarimai paremti sveiku protu ir kasdieniame gyvenime pasitelkiama atsargumo išmintimi. Atsižvelgdami į tai kviečiame bibliotekininkus savarankiškai darbu“, – sako kampanijos koordinatore Inga Manelytė.

Jei skaitant medžiagą kils klausimų, susisieki su kampanijos koordinatore e. paštu inga.manelyte@bibliotekospazangai.lt. Lapkričio mėnesį pakviesime Jus prisijungti prie nuotolinių transliacijų, kurių metu bus pristatyta visa parengta medžiaga.

Ar viską žinai apie internetą? Patarimai, kuriuos pravartu žinoti kiekvienam

- Internete neviešink savo asmeninės informacijos.
- Registruodamasis interneto svetainėse pateik tik būtinus duomenis.
- Prie kompiuterio nepalik ir kompiuterį – je neįsaugok kodų ir slaptažodžių.
- Atsisakyk pasiūlymų iš nepažįstamų žmonių internete.
- Susidūręs su patyčiomis ar netinkamu turiniu, pranešk.
- Baigęs dirbti viešoje interneto prieigoje išėik iš sistemos (atsijunk).
- Neatidarinėk įtartinų laišku, kuriuos gauni e. paštu.

Dar 700 kompiuterių kaimo bibliotekoms

Projekto „Bibliotekos pažangai“ pažangai“ statistika skelbia: po įgyvendinimo grupė jau antrus metus tęsia bibliotekų aprūpinimo kompiuterine technika darbus. Artimiausiu metu bus pradėtas vykdyti trečiasis bibliotekų kompiuterizavimo etapas, kurio metu kompiuterių sulauks 179 kaimo bibliotekos. Iš viso jas pasieks 703 kompiuteriai, iš kurių po vieną nešiojamąjį kompiuterį bus skirta bibliotekų darbuotojams, o daugiau nei 500 stacionariųjų – lankytojams. Kartu su kompiuteriais į bibliotekas atkeliaus ir daugiafunkcis įrenginys, kuris atliks kopijavimo, spausdinimo ir skenavimo funkcijas. Šie įrenginiai pasieks 179 bibliotekas.

pažangai“ statistika skelbia: po trečiojo etapo iš 1217 projekte dalyvaujančių bibliotekų, jų filialų ir padalinių bus kompiuterizuota apie 1110 įstaigų. O kitąmet vyksiančiu, paskutiniuoju kompiuterizavimo etapu technika pasieks ir likusį šimtą projekto bibliotekų.

Interneto ryšys – ir atokiausių kaimų gyventojams

Baigus šiuo metu vykstančius kompiuterinių tinklų ir interneto ryšio diegimo darbus 132 kaimo vietovių bibliotekų lankytojai galės naršyti po plačiuosius virtualių erdvių vandenis. Taip pat visų kaimo bibliotekų lankytojai turės galimybę savo nešiojamąjį kompiuterį prijungti prie bevielio interneto ryšio.

Metai	Kompiuterizavimo etapas	Bibliotekų skaičius	Suteiktų kompiuterių skaičius
2009	Pirmasis (miesto bibliotekoms)	193	1283
2009	Antrasis (kaimo bibliotekoms)	387	1433
2010	Trečiasis (kaimo bibliotekoms)	179	703

Metas įvertinti bibliotekų poveikį vartotojams ir visuomenei

Rugsėjo 1 dieną projekto „Bibliotekos pažangai“ įgyvendinimo grupė pradėjo naują viešųjų bibliotekų poveikio vartotojams ir visuomenei vertinimo etapą. Šiuose tyrimuose dalyvauja bibliotekų vadovai, darbuotojai ir viešos interneto prieigos bibliotekose vartotojai. Pokyčių vertinimo tyrimai atliekami jau trečią kartą.

Kiekybinių pokyčių vertinimo tyrimai atliekami dviem etapais:

- jau įvykdyta visų viešųjų bibliotekų vadovų ir daugiau kaip 600 bibliotekų darbuotojų, dirbančių su vieša interneto prieiga, apklausa;
- spalio-lapkričio mėnesiais vykdoma viešos interneto prieigos bibliotekose vartotojų apklausa.

Atlikus kiekybinius tyrimus vyks interviu ir grupinės diskusijos su specifinėmis viešos interneto prieigos vartotojų grupėmis.

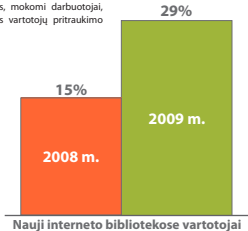
Kokybiniai pokyčių vertinimai bus pradėti 2010 metų pabaigoje ir tęsis iki kitų metų ankstyvo pavasario.

Ko siekiama vertinant projekto pokyčius?

Svarbiausi pokyčių vertinimo tikslai yra šie:

- pirma, tyrimais siekiama išsiaiškinti, kiek ir kokioms reikmėms Lietuvos gyventojai naudoja viešą interneto prieigą bibliotekose, kaip suvokiama ir vertinama interneto biblioteko-se nauda;
- antra, norima sužinoti, ar keičiasi požiūris į biblioteką, ar daugėja žmonių, šią įstaigą matančių kaip vietą, kurioje verta lankytis. Didžiausių pokyčių laukiama kaimo vietovėse, nes šiais metais būtent kaimo bibliotekose die-

giami kompiuteriai, atnaujinamas ryšys, mokomi darbuotojai, vykdomos vartotojų pritraukimo akcijos.

Vyriausias Klaipėdos miesto savivaldybės viešosios bibliotekos mokinys – 88-erių metų amžiaus

„Maloniausia jau pasibaigus mokymams matyti švytinčius žmonių veidus, sutikti juos grįžtančius į biblioteką, girdėti, kaip pasakoja kitiems, kad ir jie gali pas mus nemokamai mokytis;“ – sako Klaipėdos miesto savivaldybės viešosios bibliotekos Informacinių technologijų ir projektų valdymo skyriaus vedėja Jolita Baltrimienė. Projekto „Bibliotekos pažangai“ naujienlaiškiui ji pasakoja apie savo pirmąją pažintį su kompiuteriu ir internetu bei pažinimo džiaugsmo teikiamą naudą.

– Kiek gyventojų jau dalyvavo jūsų bibliotekoje rengiamuose mokymuose? Kokios temos juos labiausiai domina?

– Individualių ir grupinių mokymų metu per dvylika metų su kompiuteriais ir internetu „supažindinome“ per 2240 savo lankytojų. Jų galėtų būti ir daugiau, jei turėtume daugiau mokymo klasių ir galimybių

vienu metu priimti didesnę kiekį mokinių.

Norinčiųjų mokytis skaičius iki šiol stebina. Pavyzdžiui, rugsėjį renkant naują grupę Pempininkų filiale mokytis kompiuterinio raštingumo užsiregistravo 100 žmonių, tiek pat buvo ir prieš metus. Kai kuriems savo eilės tenka laukti net pusmetį. Stengiamės visus apmokyti.

Atsižvelgdami į lankytojų poreikius kasmet peržiūrime ir pakeičiame savo mokymų temas. Be jokios abejonės, suaugusiųsiais labiausiai domina internetas ir jo galimybės, bendravimas e. paštu ir programa „Skype“, darbo paieškos galimybės, laisvalaikio ir kultūrinė informacija, sveikatos temos. Su e. paslaugomis jie taip pat susipažįsta, bet naudojami dar

nedrąsiai.

– Kokio amžiaus žmonės dažniausiai kreipiasi į biblioteką norėdami išmokyti naudotis kompiuteriu ir internetu?

– Klaipėdos miesto savivaldybės viešoji biblioteka naudotis kompiuteriu ir internetu moko visus savo lankytojus – ir vaikus, ir suaugusiuosius. Jaunesniems lankytojams paprastai užtenka tik konsultacijų viena ar kita tema. Visgi į mokymus dažniau registruojasi suaugę žmonės – maždaug nuo 35 iki 85 metų amžiaus. Vyriausias mūsų mokinys buvo 88-erių metų amžiaus.

– Kas sunkiausiai tokiais žmonėmis mokantiems bibliotekininkams?

– Mokymus vedame jau paly-

ginti ilgą laiką, tad viskas jau „išlūškinta“ ir didelių sunkumų nepatiriame. Sunkiausia yra pirmą kartą atsistoti prieš auditoriją ir neįvertinus jos poreikių bei galimybių mokytis. Kitą dieną po nevykusios paskaitos galite

nebesulaukti nė vieno norinčio mokytis. Todėl labai svarbu tinkama mokymo programa. Be to, stengiamės daug dėmesio skirti kiekvienam kompiuterio ir interneto „naujokui“.

Žmonių yra įvairių, tad pasitaiko ir

pasipiktinusių lankytojų ar tokių, kuriuos erzina pernelyg didelis jiems rodomas dėmesys. Jie nori viską padaryti vieni, savarankiškai, nors tai ir ne visada pavyksta. Labai svarbu būti kantriems ir tolerantiškiems.

Labai džiaugiuosi savo kolektyvu, kuris geranoriškai sutinka mokytis vyresnius žmones (o tai tikrai nelengva!) be jokio papildomo atlygio.

**Gyventojų mokymai
65-iose Lietuvos
viešosiose bibliotekose
iki 2010 metų rugsėjo
mėnesio**

Darbo vietose konsultuoti
179 744 gyventojai
Individualiai ir grupėse
mokėsi 15 421 gyventojas

Bibliotekų vaidmuo mažinant skaitmeninę atskirtį turi augti

Skaitmeninė erdvė atveria priegab prie žinių, suteikia galimybes ieškoti ir gauti informacijos, mokytis ir naudotis viešosiomis, verslo, socialinėmis ir sveikatos priežiūros paslaugomis. Todėl vienas svarbiausių ateinančių metų iššūkių Europoje – pasiekti, kad kiekvienas gyventojas mokėtų ir naudotųsi informacinėmis technologijomis kasdieniame gyvenime. Tai leistų sumažinti socialinę ir ekonominę atskirtį. O koks šiame procese bibliotekų vaidmuo?

Rugsėjo mėnesį projekto „Bibliotekos pažangai“ atstovai dalyvavo dviejuose tarptautiniuose renginiuose, kuriuose buvo aptarta skaitmeninės Europos ateitis, o taip pat – ir viešųjų bibliotekų vaidmuo įveikiant e.

atskirtį Europoje.

Europos ir Lietuvos strateginiai siekiai dera

Vilniuje Europos Komisijos atstovai pristatė Europos skaitmeninę darbotvarkę, kurios sėkmingas įgyvendinimas padės skatinti inovacijas ir ekonomikos augimą, taip pat didinti piliečių ir įmonių gerovę. Šios darbotvarkės tikslas – parengti veiksmų planą, kurį įgyvendinant būtų kuo geriau išnaudotos informacinių ir ryšių technologijų teikiamos socialinės ir ekonominės galimybės. Viena pirmųjų tarp jų – spartusis internetas, kaip labai svarbi ekonominės ir socialinės veiklos priemonė. Naudodamiesi ja Europos piliečiai gali tvarkyti įvairius reikalus, dirbti, pramogauti, bendrauti

ir laisvai reikštis. Panašūs tikslai ir uždaviniai numatyti ir rengiamoje Lietuvos informacinės visuomenės plėtros 2010-2015 metų strategijoje.

Bibliotekos – žinių ir mokymosi galimybių šaltinis

Rugsėjo 20-21 dienomis Briuselyje projekto „Bibliotekos pažangai“ ir Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos atstovai kartu su daugiau nei 200 dalyvių iš 27 valstybių dalyvavo konferencijoje „Skaitmeninė Europa viešosiose bibliotekose“.

Konferencijoje buvo diskutuojama apie vieningos bibliotekų politikos poreikį Europoje, e. įterpties didinimą, viešųjų bibliotekų partnerystės kūrimą, bibliotekų vaidmenį konkurencingoje rin-

koje ir darbą su skirtingomis bendruomenėmis.

Pranešėjai ir diskusijų dalyviai konstatavo, kad:

- bibliotekų veikla ir vaidmuo skaitmeninėje eroje iš esmės keičiasi;
- bibliotekos veikla turi būti labiau matoma, o vertė pabrėžiama bibliotekoms daugiau ir labiau bendraujant su išorine aplinka;
- bibliotekininko darbas tampa daug sudėtingesnis ir reikalingesnis, nes jis įvairių amžiaus ir socialinių grupių gyventojams padeda ugdyti savo gebėjimus ir tobulinti žinias;
- bibliotekos naujoms paslaugoms kurti turi ieškoti partnerių, kurie prisidėtų savo gebėjimais ir žiniomis.

Apibendrinant dviejų dienų darbą ir dalijimasi patirtimi, laimėjimais ir naujais iššūkiams prieita prie išvados, kad Europos šalyse viešosios bibliotekos daug investuoja į technologinius pajėgumus ir bibliotekininkų kompetencijos plėtrą. Būtent todėl jos vaidina vis svarbesnį vaidmenį mažinant skaitmeninę ir socialinę atskirtį. Taip pat pripažinta, kad tobulėjančios technologijos kinta ir bibliotekos bei jų vaidmuo, tad svarbu neatsilikti nuo naujųjų taikymo bibliotekose ir taip prisidėti prie ekonomikos augimo.

Sėkmės istorija iš pirmų lūpų

2010 metų sausio mėnesį likau be darbo. Iš karto kilo mintis: kaip ieškosi darbo, jei nemoku naudotis kompiuteriu? Užsiregistruoju į mokymo kursus Trakų viešojoje bibliotekoje. Jausmas ne koks – man jau 42-ėji metai, o apie kompiuterį visiškai nieko neišmanau. Ir gėda, ir bėda, bet išmokstama.

Taigi pradėjau lankyti užsiėmimus. Buvo įdomu, bet ir vargau! Klaviatūra naudotis buvo labai sunku, raidės „lakstė“, klaidų daug: kol susižiūri kas ir kaip, nors truputį ne ten paspaudi – ir viskas. O! geriau neprisiminti... Vargo tikrai buvo, bet mūsų bibliotekos darbuotojos

tikrai šaunios, labai padėjo. Taigi kaip naudotis kompiuteriu, „Skype“ programa, kaip susirasti informacijos, parašyti dokumentą, susikurti savo e. paštą, parsisiųsti nuotraukas, išmokė.

Baigusi kursų ir toliau lankiausi bibliotekoje, mokiausi pati. Kas neaišku – klausdavau darbuotojų, jos viską paaiškino. Tikrai esu be galo joms dėkinga, tariau didelį „aciū“.

Svarbiausias dalykas, kad naudodamasi kompiuteriu pati susiradau darbą ir šiuo metu dirbu. Laisvalaikiu lankausi bibliotekoje, naudojuosi internetu, laisvai susirašinėju su draugais ir drauge,

gyvenančia Švedijoje. O pats svarbiausias dalykas yra tas, kad aš kitaip jaučiuosi: nebijau ieškoti informacijos, kurios man reikia.

Šiuo metu ir toliau mokausi, nes dar daug ko nežinau.

Vida Radkevičiūtė, Trakai

„17-asis puslapis“

info@bibliotekospazangai.lt
www.bibliotekospazangai.lt

ANONSAI

Rugsėjo 15–lapkričio 15 dienomis vyksta konkursas „Atvirukai iš gimtinės“. Šiuo metu esame gavę per 3000 atvirukų iš įvairiausių Lietuvos miestų ir miestelių. Svetainėje www.grazitumano.lt patalpinta:

- kategorijoje „Atvirukai iš Aukštaitijos“ – 1 101 atvirukas;
- kategorijoje „Atvirukai iš Žemaitijos“ – 1 263 atvirukai;
- kategorijoje „Atvirukai iš Dzūkijos“ – 139 atvirukai;
- kategorijoje „Atvirukai iš Suvalkijos“ – 178 atvirukai;
- kategorijoje „Atvirukai iš Lietuvos“ – 704 atvirukai.